

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod. maks. kods: 40008020804
Nor. konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

03.08.2018. Nr. 0720182028/A1126

Uz TAP VSS-716

Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrijai

*Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi
Ministru kabineta 2017. gada 12. septembra
noteikumos nr. 546 "Oficiālo elektronisko adresu
informācijas sistēmas noteikumi"”*

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi un nesaskaņo Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 12. septembra noteikumos nr. 546 "Oficiālo elektronisko adresu informācijas sistēmas noteikumi"” (turpmāk – projekts) VSS-716, jo ir šādi iebildumi:

[1.] Izteikt Ministru kabineta 2017. gada 12. septembra noteikumu nr. 546 "Oficiālo elektronisko adresu informācijas sistēmas noteikumi" (turpmāk – noteikumi) 3.2. punktu šādā redakcijā:

“3.2. nodrošina e-adresu informācijas sistēmas darbību un pieejamību šādā apmērā:

3.2.1. darb dienās laikā no plkst. 8.30 līdz 17.00 – 99% mēnesī;

3.2.2. laika periodā no 15. janvāra līdz 15. februārim īslaicīgi sistēmas pārtraukumi plānotajās dīkstāvēs nepārsniedz 1 h darb dienās laikā no plkst. 8.30 līdz 17.00, nodrošinot sistēmas darbības nepārtrauktību arī automātiskiem datu apmaiņas nakts procesiem;

3.2.3. pārējā laikā – 97% mēnesī;

3.2.4. sistēmas veiksmīgo izsaukumu skaits ir ne mazāks kā 99,5%;

3.2.5. masveidā un individualizēti saņemt ziņas par fiziskajām personām, kurām ir aktivizēts elektroniskais konts, nodrošinot ziņu saņemšanas ātrdarbību arī gadījumos, ja vienlaicīgi 119 pašvaldības nosūta pieprasījumus ne mazāk kā par 40000 personām.”

[2.] Izteikt noteikumu 5. punktu šādā redakcijā:

“5. E-adresu informācijas sistēmas pārzinis informāciju par plānotajām e-adresu informācijas sistēmas pieejamības izmaiņām un pārtraukumiem paziņo visiem e-adresu informācijas sistēmas lietotājiem ne vēlāk kā mēnesi pirms plānotajām izmaiņām vai pārtraukumiem. Gadījumos, kad sistēmas

pieejamība ir traucēta vai pārtraukta neplānotu iemeslu dēļ, e-adrešu informācijas sistēmas pārzinis nekavējoties izvietoj attiecīgu informāciju visos pieejamajos elektroniskās saziņas veidos, kā arī sistēmas lietotājiem ne vēlāk kā divu stundu laikā paziņo plānoto sistēmas darbības atjaunošanas laiku.”

[3.] Papildināt noteikumus ar jaunu 5.¹ punktu šādā redakcijā:

“5.¹ E-adrešu informācijas sistēma nodrošina iespēju ziņojuma sūtītājam pirms ziņojuma sūtīšanas veikt pārbaudi, vai adresātam ir aktivizēts e-adreses konts, saņemot šādus statusus:

5.^{1.1}. ir aktivizēts e-adreses konts;

5.^{1.2}. ir deaktivizēts e-adreses konts, kad tas ir noticis (norādot deaktivizācijas datumu un laiku);

5.^{1.3}. ir deaktivizēts e-adreses konts, kad tas ir noticis, fiziskai personai, kura ir mainījusi personas kodu pēc e-adreses konta deaktivizācijas (pārbaudi nodrošinot pret veco personas kodu).”

Mūsu rosinātais 5.^{1.3}. punkts var tikt aizstāts arī ar citu regulējumu, bet tam jānodrošina viennozīmīga interpretācija gadījumos, ja persona aktivizē e-adresi, pēc laika deaktivizē, vēl pēc laika nomaina personas kodu, bet jaunu e-adresi neaktivizē.

Jo, pārbaudot e-adreses esību ar jauno personas kodu, atbilde būs: e-adrese NAV aktivizēta, bet, visticamāk, netiks nodrošināta informācija, kad e-adreses konts deaktivizēts ar veco personas kodu, kas attiecībā uz personu ir jānoskaidro, lai ievērotu Paziņošanas likuma normas. Ja tiks nodrošināta iespēja e-adreses esību pārbaudīt ar veco personas kodu, tad šajā gadījumā būtu jānodrošina nevis atbilde, ka e-adreses nav, jo nav vairs personas ar tādu personas kodu, bet gan jāsniedz atbilde: “e-adrese deaktivizēta”, norādot datumu un laiku.

[4.] Tā kā projektā ir iekļauts 5. punkts par noteikumu papildināšanu ar jaunu 16.1. punktu, kas paredzēs, ka gadījumos, ja fiziskā persona pēc e-adreses aktivizācijas maina personas kodu, tad esošo e-adresi anulē un automātiski izveido jaunu e-adresi, turklāt projekta anotācijā ir aprakstīts, ka automātiska elektroniskās saziņas un dokumentu pārsūtīšana no vecās uz jauno e-adresi netiks veikta, tad lūdzam veikt vienu no šīm divām alternatīvām:

[4.1.] Projekta 5. punktā par noteikumu papildināšanu ar jaunu 16.¹. punktu papildināt 16.¹. punktu ar jaunu teikumu šādā redakcijā: “Personai piecus gadus tiks nodrošināta iespēja pieslēgties anulētajai e-adresei ar veco personas kodu.”

[4.2.] Projekta 5. punktu izteikt šādā redakcijā: “5. Papildināt noteikumus ar punktu šādā redakcijā:

“16.¹ Ja fiziska persona pēc e-adreses izveides ir nomainījusi personas kodu, e-adrešu informācijas sistēma esošo e-adresi anulē un automātiski izveido jaunu e-adresi, kuras e-adreses elements (identifikators) ir jaunais

personas kods, vienlaikus nodrošinot visu korespondences dokumentu pārnesi uz jauno e-adresi.”

Attiecīgi lūdzam precizēt anotāciju, jo nevar būt situācija, kad pēc personas koda maiņas fiziskai personai nav iespējams piekļūt e-adresē esošajiem dokumentiem, jo īpaši tiem dokumentiem, kas var tikt nosūtīti īsi pirms personas koda maiņas brīža un ar ko persona nav paspējusi iepazīties vecā personas koda e-adresē.

[5.] Izteikt noteikumu 6.1. apakšpunktu šādā redakcijā:

“6.1. pārbauda ziņojuma saņēmēju: vai tam ir aktivizēts e-adreses konts. Ja norādītajam saņēmējam ziņojuma saņemšanas brīdī e-adrešu informācijas sistēmā nav aktivizēts e-adreses konts, ziņojuma nosūtītājam ziņojumu nosūta atpakaļ, norādot vienu no šiem iemesliem:

6.1.2. nav aktivizēts e-adreses konts;

6.1.2. e-adreses konts ir deaktivizēts (norādot deaktivizācijas datumu un laiku);

6.1.3. e-adreses konts ir deaktivizēts, jo fiziskā persona mainījusi personas kodu pēc e-adreses konta deaktivizācijas (pārbaudi nodrošinot pret veco personas kodu), norādot deaktivizācijas datumu un laiku.”

[6.] Izteikt noteikumu 6.2. apakšpunkta ievaddaļu šādā redakcijā:

“6.2. ja ziņojuma saņēmējam ir aktivizēts e-adreses konts, ziņojumam, nemainot tā saturu, automātiski pievieno iezīmes, apliecinot:”

[7.] Izteikt noteikumu 6.3. apakšpunktu šādā redakcijā:

“6.3. brīdī, kad ziņojums ir saņemts e-adreses informācijas sistēmā, sūtītājam ziņojumā nosūta informāciju vismaz par šādiem ziņojuma apstrādes statusiem:

6.3.1. īslaicīga (ne ilgāka par 1 stundu) tehniska kļūda valsts informācijas sistēmā;

6.3..3. ziņojums ir nosūtīts uz e-adresi (uzskatāms par paziņotu Paziņošanas likuma izpratnē)”.

[8.] Papildināt noteikumus ar jaunu 6.3.¹ punktu šādā redakcijā:

“6.3.¹ informatīviem nolūkiem, ja ziņojuma nosūtītājs vēlas saņemt šādus statusus:

6.3.¹ 1. ziņojums ir piegādāts ziņojuma saņēmējam;

6.3.¹ 2. ziņojuma saņēmējs ziņojumu ir atvēris.”

[9.] Noteikumu 6.5. punktu aiz vārda “reģistrē” papildināt ar vārdiem “un izsniedz auditācijas pierakstus pēc sūtītāja pieprasījuma”.

Izteikt 12.3. apakšpunktu šādā redakcijā:

“12.3. šo noteikumu 5.¹, 6.3. un 6.3.¹ punktā minēto informāciju.

[10.] Projekta 2. punktu par noteikumu papildināšanu ar jaunu 12.¹. punktu izteikt šādā redakcijā:

“12.1. Šo noteikumu 9.3. apakšpunktā minētajam e-adreses konta lietotājam ir pienākums nodrošināt tam adresēto ziņojumu izgūšanu no e-adrešu informācijas sistēmas 10 darba dienu laikā. Gadījumā, ja e-adreses konta lietotājs šo pienākumu nepilda, E-adrešu informācijas sistēmas pārzinis 11. darba dienā piekļuvi e-adreses kontam nomaina no programmsaskarnes uz tīmekļvietnes (www.latvija.lv) funkcionalitāti, tajā nodrošinot piekļuvi arī visiem iepriekš neizgūtajiem ziņojumiem (gan aploksnei, gan pašiem dokumentiem – vēstulēm un to pielikumiem).”

[11.] Noteikumus papildināt ar jaunu 12.². šādā redakcijā:

“12.². Lai nodrošinātu pastāvīgu piekļuvi valsts iestādēm e-adreses kontam gadījumos, kad notiek iestāžu reorganizācijas un (vai) plānotas dīkstāves ilgāk par 5 darbdienām, E-adrešu informācijas sistēmas pārzinis nodrošina piekļuvi un arī saņemto un nosūtāmo ziņojumu (gan aploksnes, gan pašu dokumentu – vēstuļu un pielikumu) saglabāšanu e-adreses kontā, izmantojot tīmekļvietnes (www.latvija.lv) funkcionalitāti, ja valsts iestāde to ir lūgusi.”

[12.] Papildināt noteikumus ar jaunu 15.4. punktu šādā redakcijā:

“15.4. Adresācijas pārvaldība e-adrešu katalogā tiek veikta, izmantojot e-adrešu informācijas sistēmas tīmekļa pakalpes. Valsts iestādes e-adreses katalogā tiek attēlotas strukturētā izvietojumā (t. sk. nodrošinot visu vienas pašvaldības institūciju e-adrešu un apakšadrešu attēlošanu strukturēti vienkopus), nodrošinot iestādēm iespēju veikt izmaiņas iestādes adresātos vai apakšadresācijas vienībās. Dati par izmaiņām tiek publiskoti caur e-adrešu katalogu.”

[13.] Papildināt noteikumu 19. punktā aiz vārdiem “norādīt elektroniskā pasta adresi” ar vārdiem: “un/ vai mobilā telefona numuru, uz kuru nosūtīt sms vai kuru lietot paziņojumu sūtīšanai, izmantojot mobilo lietotni”. Kā arī papildināt ar jaunu teikumu šādā redakcijā: “E-adrešu sistēmas pārzinis nodrošina iespēju norādīt atsevišķu elektroniskā pasta adresi un /vai mobilā telefona numuru tikai tiem e-adreses kontā saņemtajiem ziņojumiem, kas satur dokumentus, kuri tiek paziņoti tikai un vienīgi uz e-adresi.”

[14.] Kategoriski iebilstam pret projektā paredzēto – dzēst noteikumu 23. punkta otro teikumu. Spēkā esošo noteikumu 23. punkts nosaka:

“23. E-adrešu informācijas sistēma anulē e-adresi Oficiālās elektroniskās adreses likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktajos gadījumos un automātiski deaktivizē arī e-adreses kontu. Ja ir anulēta e-adrese, šo noteikumu 9.1. apakšpunktā minētā e-adreses konta saturam var piekļūt attiecīgā e-adreses konta lietotāja tiesību un saistību pārņēmējs piecus gadus no ziņojumu saņemšanas dienas.”

Atbilstoši Civillikuma 701. pantam ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu visas mantojuma atstājēja tiesības un saistības, ciktāl tās neizbeidzas ar viņa personu, pāriet uz mantinieku.

Administratīvā procesa likuma 33. panta pirmā daļa nosaka: ja kāds no administratīvā procesa dalībniekiem no lietas izstājas (fiziskās personas nāve, juridiskās personas izbeigšanās u.c.), iestāde vai tiesa var šo administratīvā procesa dalībnieku aizstāt ar viņa tiesību pārņēmēju. Šā panta trešā daļa nosaka, ka tiesību pārņēmējam visas darbības, kas izpildītas procesā līdz viņa iestāšanās brīdim, ir tikpat obligātas, kā bija personai, kuras tiesības pārņemtas.

Kā izriet no hierarhiski augstākām tiesību normām nekā Ministru kabineta noteikumi, uz mantojuma pieņēmēju pāriet visas mirušā tiesības un saistības (izņemot personiskās), tai skaitā arī tiesības uz piekļuvi mantojuma atstājēja e-kontam.

Kā norādīts iepriekš minēto Ministru kabineta noteikumu sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā (anotācijā), “attiecībā uz fiziskās personas saistību tiesību pārņēmēju secinājums ir līdzīgs: ja saistību tiesību pārņēmējam (mantiniekam) ir nepieciešams kāds dokuments, tas vēršas pie iestādes, kas ir bijis dokumenta autors, un uz attiecīgā mantinieka tiesiskā pamata konkrētā iestāde rīkojas.”

Līdz ar to nav saprotams, kā persona, kas pārņēmusi mirušās personas (mantojuma atstājēja) tiesības un saistības, var uzzināt, kādi dokumenti ir nosūtīti uz mirušā e-adreses kontu. Tādējādi tiesību saistību pārņēmējs nevar pat zināt, kāda iestāde, iespējams, sūtījusi dokumentus mirušajam uz e-adresi un kurā iestādē tad vērsties, lai saņemtu mirušajai personai sūtītos dokumentus. Tā kā pastāv iespēja, ka uz mirušās personas e-adresi varēja būt nosūtīti dokumenti no jebkuras valsts iestādes vai pašvaldības, tad būtībā tiesību un saistību pārņēmējam būtu jāaptaujā visas iestādes, lai noskaidrotu, vai uz mirušās personas e-adresi ir sūtīts kāds dokuments, pretējā gadījumā pastāv risks, ka mantinieks var nemaz neuzzināt, kādas tiesības viņš ir mantojis.

Lai izslēgtu šādu absurdu situāciju, būtu jānosaka, ka mantojuma atstājēja tiesību un saistību pārņēmējs, lai piekļūtu mirušās personas e-kontam, pamatojoties uz mantojuma apliecību, ir tiesīgs vērsties pie Oficiālo elektronisko adrešu informācijas sistēmas pārziņa – Valsts reģionālās attīstības aģentūras.

Tāpat anotācijā aprakstītās problēmas gadījumos, kad iestāde, organizācija vai komersants tiek likvidēta, reorganizēta, sadalīta vai apvienota, ir jārisina pēc būtības, nevis liedzot tiesību un saistību pārņēmējiem piekļuvi e-konta saturam. Tāpēc lūdzam saglabāt noteikumu 23. punktu spēkā esošajā redakcijā, pievienojot visu nepieciešamo darbu sarakstu, kas jāpaveic, lai reglamentētu, kurš tiesību un saistību pārņēmējs ir tiesīgs piekļūt e-adreses kontam, un pievienojot attiecīgu Ministru kabineta protokoluzdevumu projektu.

[15.] Izteikt noteikumu 30.1. apakšpunktu šādā redakcijā:

“30.1. ziņojumus (kopā ar visiem tajā esošajiem dokumentiem) – piecus gadus neierobežotā apjomā no dienas, kad sūtītājs saņēmis 6.3.3. punktā noteikto nosūtīšanas statusu, neatkarīgi no saņēmēja izvēlēta piekļuves veida e-adreses kontam.”

[16.] Iebilstam pret projekta 8. punktu, ar kuru paredzēts grozīt noteikumu 31. punktu, to attiecinot tikai uz tiem e-adreses kontiem, pie kuriem piekļūst, tikai izmantojot tīmekļvietnes (www.latvija.lv) funkcionalitāti. Uzskatām, ka neatkarīgi no piekļuves veida e-adreses kontam tajā esošos ziņojumus (kopā ar visiem tajā esošajiem dokumentiem) var dzēst tikai un vienīgi pēc vienotiem noteikumiem. Tāpēc ir jāsaglabā esošā norma, ka tos drīkst dzēst tikai pēc 5 gadiem, neatkarīgi no tā, kādā veidā e-adreses lietotājs piekļūst savam e-adreses kontam.

[17.] Vienlaikus lūdzam sniegt informāciju, kad tiks izpildīti Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra sēdes protokola nr. 68 68. § 3. punktā dotais uzdevums (izpildes termiņš – 31.03.2017.), kā arī Ministru kabineta 2018. gada 20. marta sēdes protokola nr. 16 26. § 5.1. punktā dotais uzdevums (izpildes termiņš – 01.06.2018.). Tā kā piekļuve oficiālās elektroniskās adreses kontam būs iespējama, tikai izmantojot kvalificētus elektroniskās identifikācijas līdzekļus, tad šajā drošajā vidē prasība pilnīgi visiem elektroniskiem dokumentiem pievienot elektronisko parakstu ir pārmērīga, tāpēc jo īpaši būtiski ir izpildīt abus Ministru kabineta dotos uzdevumus – gan paplašināt elektroniskā pakalpojuma “Iesniegums iestādei” lietojumu, atļaujot arī citiem dokumentiem nepievienot elektronisko parakstu, gan noteikt jomas vai dokumentu veidus, kuriem oficiālās elektroniskās adreses informācijas sistēmā būs juridiskais spēks arī bez droša elektroniskā paraksta. Tā kā uz šīs vēstules sagatavošanas brīdi Latvijā nav neviena kvalificēta elektroniskās identifikācijas līdzekļa, lūdzam informēt, vai joprojām ir pamatoti noteikt, ka oficiālās elektroniskās adreses kontam var piekļūt tikai ar kvalificētajiem identifikācijas līdzekļiem, bet nevar piekļūt ar vienotajā www.latvija.lv identifikācijas/autentifikācijas modulī esošajiem banku autorizācijas rīkiem.

Priekšsēža p.i.

Mudīte Priede

03.08.2018. 09:10

1885

Sanita Šķiltere, padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos
sanita.skiltere@lps.lv, 67326633, 26313528

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.